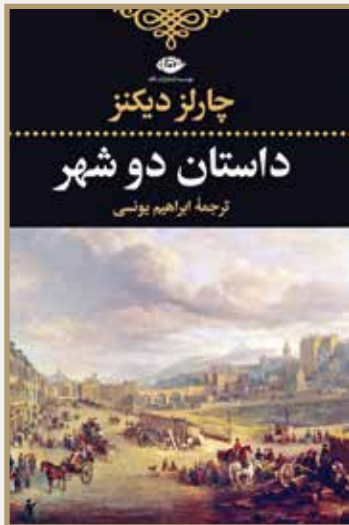
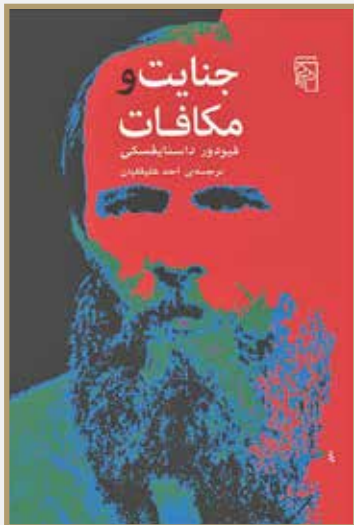


# مترجم‌ها چطور یک کتاب برای ترجمه انتخاب می‌کنند؟

## نگاهی به دو مترجم نامی ایرانی و شیوه‌های کارشان



ابراهیم یونسی  
دغدغه‌اش  
دفاع از حقوق  
محرومان بود،  
برای همین  
تصمیم گرفت این  
دغدغه را برای  
انتخاب کتاب  
مناسب برای  
ترجمه همسو  
کند. تقریباً تمام  
کتاب‌هایی که این  
مترجم ترجمه  
کرده درباره دفاع  
از انسانیت و  
محرومان است



تمام سعی و تلاشش را کرده تا زبانی نزدیک به زبان نویسنده داشته باشد. گفت‌وگوها را به شکلی که نویسنده نوشته ترجمه کند و توصیف‌ها را تا جای ممکن به همان شکل و همان سبک ترجمه می‌کند. برای او اینکه بتواند شخصیت پردازی که نویسنده داشته را در ترجمه خودش نشان بدهد خیلی مهم بوده و معمولاً هم مخاطبان از این مورد بسیار راضی هستند.

شاید برایتان این سؤال مطرح شود زبان نزدیک به نویسنده یعنی چه؟ منظور او و تلاش او در ترجمه‌هایش این بوده که ببیند نویسنده کجا از چه کلمه‌ای استفاده کرده، فلان جمله را به چه شکلی نوشته، کجا استعاره به کار برده، تشبیه را چگونه و برای چه بخش‌هایی به کار برده و...

با توجه به این مسائل مترجمی چون او در می‌یابد که سبکی که نویسنده داشته چه بوده و از چه ارائه‌هایی برای نوشته خود استفاده کرده است. همین توجه او باعث شده که کتاب‌های مختلفی که ترجمه کرده تا حد ممکن شبیه به متن اصلی بوده باشند. البته این را هم در نظر بگیریم که بعضی کتاب‌ها مثل «جنایت و مکافات» که از زبان واسطه ترجمه شده‌اند قضاوت متفاوتی هستند. برای او ترجمه از زبان واسطه به معنای رنج ترجمه است. مخاطبی که جدی دنبال می‌کند با ترجمه واسطه مشکل دارد و مترجم هم باید تمام هم و غم خود را بگذارد تا بهترین ترجمه انگلیسی زبان را پیدا کند و شروع به ترجمه کند. البته که علیقلیان در ترجمه‌هایش از زبان واسطه فقط به همان ترجمه در دستش اکتفا نمی‌کند و از استادان و مترجم‌های مختلف با زبان اصلی کتاب گفت‌وگو می‌کند و نظرشان را می‌پرسد. برای همین هم ترجمه‌هایش از کتاب‌ها با زبان واسطه مورد استقبال قرار می‌گیرد و خوب از آب درمی‌آیند.

کتاب‌های «ما گریه هستیم» ناتسکه سوسه‌کی، «زندگی قیصرها» از سوئونیوس و دو جلدی «اروپا از دوران ناپلئون» که با همکاری خشایار دیهیمی ترجمه کرده است جزو کتاب‌های پیشنهادی برای خواندن از او است.

واسطه مطالعه فراوان دانش واژگانی زیادی داشت و خودش را به جای نویسنده قرار می‌داد و سعی می‌کرد از زبان او ترجمه کند. این دو مورد در کنار هم کمک می‌کند متن نویسنده تقریباً به همان شکلی که نوشته شده به مخاطب فارسی زبان برسد.

البته این را هم بدانید که مهم‌ترین موضوع از نظر ابراهیم یونسی انعکاس دادن زبان مردم در متن فارسی بود. اصلاً همین اعتقاد او باعث شده بود کتاب‌هایش رنگ و بوی ترجمه نداشته باشد. اینکه شما بدانید هر شخصی با هر موقعیت اجتماعی یا فرهنگی به چه شکلی صحبت می‌کند. در واقع نحوه صحبت یک قصاب با یک راننده و یک معلم یا حتی یک مترجم متفاوت است و دانستن این موضوع کمک‌تان می‌کند زبان فارسی را بهتر به کار ببرید و بهتر بنویسید و ترجمه کنید.

کتاب‌های «پناریک» سوزان هوویچ، «جود گمنام» و «پس دوربرویل» از تامس هاردی، «دنیای کوچک دن کامیلو» از جووانی کوارسکی و «جنبه‌های رمان» اثر ادوارد مورگان فوستر هم کتاب‌های پیشنهادی برای خواندن از این مترجم است.

### رنج در ترجمه

احمد علیقلیان جزو آن دسته از مترجم‌هایی است که معتقدند باید به نویسنده متن اصلی وفادار بود. این مترجم که متولد سال ۱۳۳۸ در تهران است. زبان و ادبیات انگلیسی خوانده و به انگلیسی تسلط دارد. احمد علیقلیان بیشتر در حوزه تاریخی، علوم اجتماعی و سیاسی و ادبی فعالیت دارد. تا به حال کتاب‌هایی مثل «دروغگوی»، «جنایت و مکافات»، «عصر اطلاعات» و «تراژدی مردم انقلاب روسیه» را ترجمه کرده است.

همان‌طور که گفتیم برای او مهم، نویسنده است و حرفی که می‌زند. اصلاً خود این موضوع که نویسنده یک کتاب چه کسی است و چه آثاری نوشته نقشی مهم در انتخاب کتاب ایفا می‌کند. حتی اینکه آیا به عنوان مترجم می‌تواند مفهوم و محتوایی که نویسنده نوشته را به مخاطب فارسی زبان برساند برای او در انتخاب اثری که ترجمه کند نقش دارد. او

فاطمه منصوری نصرآباد

مترجم



تا به حال شده بخواید یک کتاب انتخاب کنید که ترجمه کنید ولی ندانید چطور؟ یا اصلاً تا به حال شده به عنوان مخاطب یک کتاب بردارید بخوانید و اواسط کتاب از خودتان سؤال کنید این مترجم با خودش چه فکر کرده چنین کتابی را برداشته و ترجمه کرده؟ در این مطلب مترجم نامی ایرانی می‌خواهم درباره چند مترجم بنویسم و بخشی از ایده‌شان برای انتخاب یک کتاب را هم به شما بگویم.



احمد علیقلیان



ابراهیم یونسی

### انعکاس زبان مردم

ابراهیم یونسی دغدغه‌اش دفاع از حقوق محرومان بود، برای همین تصمیم گرفت این دغدغه را برای انتخاب کتاب مناسب برای ترجمه همسو کند. تقریباً تمام کتاب‌هایی که این مترجم ترجمه کرده درباره دفاع از انسانیت و محرومان است. خواندن کتاب‌هایی که او ترجمه کرده مخاطب را وادار می‌کند قدمی رو به جلو بردارد و به قول بلاگرهای کتاب، کتاب‌های ابراهیم یونسی به شما چیزی اضافه خواهد کرد!

حالا چرا ترجمه‌های خوبی دارد؟ چون ابراهیم یونسی معتقد بود مترجم باید زبان فارسی را خوب بداند. زبان فارسی باید هدف ترجمه است و اگر مترجم نتواند ظرافت‌های زبانی را به کار بگیرد و بهترین کلمه را جایگزین متن مبدأ کند ترجمه با کیفیتی تحویل مخاطب نخواهد داد. ابراهیم یونسی به

به دید من بهترین ترجمه کتاب «داستان دو شهر» چارلز دیکنز از ابراهیم یونسی است. ابراهیم یونسی مترجمی اهل بانه است که سال ۱۳۰۵ به دنیا آمد. در دهه سوم عمرم به زندان افتاد و همان جا تصمیم گرفت زبان انگلیسی را یاد بگیرد. زبان فرانسوی هم کمابیش بلد بود و از همین راه مشکلاتش با زبان انگلیسی را حل می‌کرد. همان‌جا که به حد خوبی از دانش انگلیسی رسید کتاب «آرزوهای بزرگ» چارلز دیکنز را ترجمه کرد. کتاب را به سیاوش کسری داد که در نهایت به نشر نیل تحویل داده شد. در همان زندان هم از طریق تحصیل از راه دور یک دوره در انگلستان به اسم «هنر داستان‌نویسی» گذراند و نتیجه آن را هم با همین عنوان نوشت و منتشر کرد.



برای احد علیقلیان  
مهم نویسنده است  
و حرفی که می‌زند.  
اصلاً خود این  
موضوع که نویسنده  
یک کتاب چه کسی  
است و چه آثاری  
نوشته نقشی مهم  
در انتخاب کتاب  
ایفا می‌کند. اینکه  
به عنوان مترجم  
می‌تواند مفهوم  
و محتوایی که  
نویسنده نوشته را  
به مخاطب فارسی  
زبان برساند هم  
در انتخاب اثر  
مهم است